

พระคริสตธรรมพันธกิจในประเทศไทย

MN 504 การทำงานข้ามวัฒนธรรม

Cross – Cultural Ministry

โดย ศจ.ลักษณา เพชรวิยาเวทย์

ปีการศึกษา 2021

จำนวน 3 หน่วยกิต ทุกวันศุกร์ เวลา 9.50-12.30 น.

เทอมการศึกษาที่ 1

ลักษณะวิชาโดยสังเขป (Course Brief Description)

การศึกษาเกี่ยวกับผลกระทบของวัฒนธรรมต่อการทำงานด้านพันธกิจ และการสื่อสารพระกิตติคุณ ตลอดจนถึงการใช่วิธีการผสมผสานทางวัฒนธรรมมาเป็นประโยชน์ในการทำพันธกิจรับใช้พระเจ้า (contextualization) นักศึกษาจะมีโอกาสได้ฝึกฝน และมีประสบการณ์ต่างวัฒนธรรมด้วยตนเองด้วย

การศึกษาทางมานุษยวิทยาเพื่อนำไปสู่การทำความเข้าใจทางวัฒนธรรมอันเป็นรากฐานในการพัฒนาความสัมพันธ์ สื่อสาร นำเสนอพระกิตติคุณ กับผู้คนในสังคม และวัฒนธรรมที่แตกต่างกันกับของนักศึกษา เพื่อนำไปสู่การเตรียมตนเอง หรือแม้แต่เพื่อเตรียมสมาชิกในคริสตจักรท้องถิ่นของตนเข้าสู่การปรับตัวในการทำงานกับบริบทพหุวัฒนธรรมในสังคมปัจจุบัน รวมไปถึงการข้ามวัฒนธรรม

วัตถุประสงค์ของวิชา (Course Objectives)

เมื่อจบการศึกษานี้ นักศึกษาจะสามารถ: -

1. อธิบายทฤษฎีมานุษยวิทยาพื้นฐานที่เหมาะสมกับกลุ่มคนในสถานการณ์จำลองเพื่อนำสู่การวิเคราะห์องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มคนที่ทำงาน หรือกำลังจะทำงานด้วย ได้อย่างเหมาะสม (Cognitive – Understand)
2. อธิบายความสัมพันธ์ขั้นพื้นฐานของกระบวนการทางวัฒนธรรม อันประกอบไปด้วยสังคม วัฒนธรรมนิยม-ประเพณี วัฒนธรรม ค่านิยม และโลกทัศน์ (Cognitive – Knowledge)
3. เปรียบเทียบกระบวนการทางวัฒนธรรม กับบริบทของพระคัมภีร์ (Cognitive – Comprehension)
4. แยกแยะรากฐานค่านิยม - ความเชื่อ (Values – Orientations) ของตนเอง เพื่อร่วมงาน รวมไปถึงกลุ่มคนในสังคมเพื่อนำไปสู่การวิเคราะห์วิธีการสื่อสารพระกิตติคุณได้ (Cognitive – Application)
5. ฝึกฝนในการสังเกตวัฒนธรรมที่แตกต่างจากตน เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานที่นำไปสู่การตีความบริบททางวัฒนธรรมที่เชื่ออำนาจ หรือเป็นอุปสรรคต่อการนำเสนอพระกิตติคุณ (Cognitive – Analysis)
6. ฝึกฝนในการวิเคราะห์ความต้องการของผู้คนต่างวัฒนธรรมจากกรณีศึกษา (Cognitive – Analysis, Affective – Valuing)

7. ฝึกฝนในด้านการสื่อสารกับผู้คนต่างภาษา ต่างวัฒนธรรม (Psychomotor – Guided Response)

เป้าหมายของวิชา (Course Goals)

1. รู้จักตัวตนของตนเอง จัดการกับความตึงเครียดอันอาจเกิดขึ้นในการทำงานข้ามวัฒนธรรม
2. ลดความขัดแย้งในการสื่อสารกับกลุ่มคนท้องถิ่นและผู้รับใช้ข้ามวัฒนธรรม
3. ระบุจุดเชื่อมโยงทางวัฒนธรรมของอีกวัฒนธรรมหนึ่งที่สามารถนำไปสู่การผสมผสาน เพื่อประโยชน์ในการสื่อสารพระกิตติคุณได้
4. ปรับวิธีการสื่อสาร และการทำงานให้สอดคล้องกับวัฒนธรรมท้องถิ่น และเป็นที่ยอมรับ โดยไม่สูญเสียหรือขัดต่อหลักข้อเชื่อของตน
5. วิเคราะห์ และค้นหาวิธีการทำงานที่มีประสิทธิภาพในการนำคนท้องถิ่นสู่ความรอด และเติบโตสู่ความไพบูลย์ในพระคริสต์ตามเป้าหมายของข่าวประเสริฐ
6. พัฒนาความเข้าใจเกี่ยวกับพระคัมภีร์เพื่อเป็นรากฐานในการประยุกต์ให้ เข้ากับบริบทของวัฒนธรรมต่าง ๆ เพื่อลดอคติทางวัฒนธรรม

วิธีการศึกษา (Educational Methodology)

การศึกษาในแขนงวิชานี้มีความละเอียดอ่อน ซับซ้อน ไม่มีรูปแบบตายตัว ดังนั้นการเรียนรู้จักที่จะสังเกต ระบุ และบ่งชี้องค์ประกอบอันก่อให้เกิดประโยชน์ในการนำไปสู่การพัฒนายุทธวิธีในการผสมผสานทางวัฒนธรรมโดยไม่บิดเบือนความจริงของข่าวประเสริฐ ทั้งนี้การพัฒนาทักษะในการคิดเชิงวิเคราะห์ และสังเคราะห์จะช่วยให้นักศึกษาสามารถประยุกต์หาวิธีการในการนำเสนอความจริงของพระเจ้าโดยลดอคติระหว่างตัวนักศึกษาในฐานะผู้ทำการและคนท้องถิ่นให้มากที่สุดได้

กิจกรรมการเรียนการสอนในวิชานี้จึงออกแบบเพื่อมุ่งเน้นที่จะพัฒนาทักษะดังที่กล่าวไปข้างต้น แต่ละบทเรียนจะประกอบไปด้วย: -

- ภาคทฤษฎี ที่ทำหน้าที่เสมือนโครงร่างที่มีประโยชน์เพื่อช่วยในการสังเกต ระบุ และบ่งชี้องค์ประกอบทางวัฒนธรรม
- การวิเคราะห์ ให้นักศึกษาได้ฝึกฝน และนำไปสู่การพัฒนาขั้นตอนในการทำงานจริงในพื้นที่ในอนาคต
- ภาคปฏิบัติ ผ่านกระบวนการปฏิบัติ นักศึกษาจะได้เรียนรู้จากประสบการณ์ ซึ่งเป็นการวางรากฐานและเตรียมนักศึกษาเข้าสู่การรับใช้จริงในการทำงานแบบพหุวัฒนธรรม หรือข้ามวัฒนธรรมต่อไป

เนื้อหาของรายวิชา

แผนการสอน				
ลำดับ ที่	หัวข้อ	รายละเอียด	กิจกรรมการเรียน การสอน และสื่อที่ใช้	หมายเหตุ
1	เงื่อนไขการเรียน เกณฑ์การให้คะแนน ขอบเขตของวิธีการศึกษา ขอบเขตเนื้อหาของวิชา บทนำ: มุมมองจากพระคัมภีร์ แบบอย่างของพระคริสต์ Incarnation		แนะนำตัว นักศึกษาแสดงความ คาดหวัง อธิบายวัตถุประสงค์ ของวิชา เงื่อนไขการเรียน กำหนดวิธีการและ เกณฑ์การวัดผล ขอบเขตเนื้อหา	
2	ทฤษฎีทางมานุษยวิทยา การศึกษาเกี่ยวกับผู้คน	มานุษยวิทยา กับงาน พันธกิจมิชชั่น ทำไมการศึกษาทฤษฎี ทางมานุษยวิทยาจึง สำคัญ?	บรรยาย Presentation อภิปราย	
3	ภาพจำลองในวัฒนธรรม ค่านิยม - ความเชื่อพื้นฐาน (Values – Orientations)	ภาพจำลองใน วัฒนธรรม	บรรยาย Presentation ทำแบบทดสอบ อภิปราย	
4	บริบททางวัฒนธรรม และ ภาษา การตีความ	มุมมอง emic-etic	บรรยาย Presentation อภิปราย	
5	วัฒนธรรม VS วัฒนธรรม การปรับตัวทางวัฒนธรรม	วัฒนธรรมของพระเจ้า วัฒนธรรมของเรา วัฒนธรรมของเขา การปรับตัวทาง วัฒนธรรม Ethnocentrism, Cultural Relativism, & Going Native	บรรยาย Presentation	

			วิเคราะห์กรณีศึกษา 1&2 อภิปราย	
6	การผสมผสานทางวัฒนธรรม I (Contextualization I)	ความหมาย วิธีการ	บรรยาย Presentation วิเคราะห์กรณีศึกษา 3&4 อภิปราย	
7	การผสมผสานทางวัฒนธรรม II (Contextualization II)	รูปแบบ	บรรยาย Presentation วิเคราะห์กรณีศึกษา 5&6 อภิปราย	
8	การสื่อสาร บทบาท และทำที่ในการทำงาน ข้ามวัฒนธรรม	ลักษณะของการสื่อสาร (Aspects of Communication: Cognitive, Linguistic, & Behavioral) - การสื่อสารด้วยวาจา และอวัจนภาษา - วัฒนธรรมพื้นผิว และ วัฒนธรรมแฝงฝัง	บรรยาย Presentation วิเคราะห์กรณีศึกษา 7&8 อภิปราย	
9	การสื่อสาร	องค์ประกอบในการ สื่อสาร (Aspects of Communication: Social, Media, & Motivational) การสื่อสาร ทีมงาน คนท้องถิ่น วิธีการสื่อสาร สัญลักษณ์ทาง วัฒนธรรม - ภาษา โดยการ Mimic	บรรยาย Presentation ฝึกฝนวิธีการ Mimic	

10	ปัจจัยร่วมที่สำคัญในการทำงานข้ามวัฒนธรรม	การเมือง การปกครอง เศรษฐกิจ องค์กรที่ส่งผู้รับใช้ข้ามวัฒนธรรม	บรรยาย Presentation สัมภาษณ์	ผู้รับใช้รับเชิญ
11	ข้อมูลจำเป็นในการทำงานข้ามวัฒนธรรม	การสังเกต และเก็บข้อมูล ศึกษาจากตัวอย่าง “เทคนิคการสำรวจ และเผยแพร่องค์ความรู้ทางวัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น” ระดมความคิด ออกแบบสิ่งที่ต้องสังเกตในการเก็บข้อมูล	บรรยาย Presentation ระดมความคิด ทักษะจากผู้มีประสบการณ์	ผู้รับใช้รับเชิญ
12	ภาคสนาม	สังเกตจากองค์ประกอบที่ออกแบบไว้จากบทเรียนที่ผ่านมา บันทึกข้อมูล	ฝึกฝนใช้องค์ประกอบจากบทเรียนที่ผ่านมา เพื่อเก็บข้อมูลที่จำเป็นต่อการนำไปวิเคราะห์ เพื่อหาจุดผสมผสานทางวัฒนธรรม ฝึก Mimic	ประสานงานกับ UNHCR ขอเยี่ยมเยียนชุมชนชาวม้งในกรุงเทพฯ
13	ปัญหาในการทำงานข้ามวัฒนธรรม	ระบุงค์ประกอบจากสถานการณ์จริง (กิ่งจำลอง) หลักการจัดการกับปัญหาต่างวัฒนธรรม การจัดการกับความขัดแย้ง	Feedback จากภาคสนาม วิเคราะห์อภิปราย วิเคราะห์กรณีศึกษา 9 อภิปราย	
14	การสื่อสารพระกิตติคุณ	บทบาท และทำที่ในการทำงาน บทบาทนักเรียน สื่อสารข้ามวัฒนธรรม	บรรยาย Presentation	

		การจัดการกับ ความเครียดของ ตนเอง แบบทดสอบ 16 Personalities	อภิปราย	
15	แนวโน้มของการทำงานข้าม วัฒนธรรม ปัจจุบันสู่ออนาคต สรุปบทเรียนรายวิชา	Globalization Mobility Migration Generational differences New Norm	บรรยาย Presentation อภิปราย นักศึกษาแสดงความ คิดเห็น ประเมินผล การเรียนการสอน	
16	สอบปลายภาค			

หัวข้อกรณีศึกษา

เลือก 1 หัวข้อ เพื่อค้นคว้า วิเคราะห์ และนำเสนอเพื่อการอภิปรายในชั้นเรียน
ระดับตรี

1. คำว่า “พระเจ้า”: พอล จี. ฮีเบิร์ต
2. เทศกาลเฉลิมฉลองในละแวกบ้าน: นีรนาม
3. หัวหอม และบรรดามรียา: โรเจอร์ ดี. ฮีเวิร์น
4. คริสเตียนฉลองดิwaliได้ไหม?: ไชมอน พี. เดวิด
5. พระบรมฉายาลักษณ์ ทหาร พระพุทธรูป: ลี-ลิม เก็ก เอ็ง
6. น้ำมันดีเซลสำหรับปั้มน้ำ: นีรนาม
7. เมื่อ “หญิง” ต้องเป็น “ชาย”: แฟรนซิส เอฟ. ฮีเบิร์ต
8. ความเวทนาราคาแพงลิ่ว: แกรี่ เอ. กลาสโค
9. ติด หรือ ไม่ติดสินบน?: เต็ก ชิน โก

ระดับโท

1. How should Bashir be buried? – Syed Ratique Uddin
2. Drought – R. T.
3. Adultery or Polygamy? – Stephen Asonibare
4. Peacemaker or patsy? – Ron Priest
5. Kidnapped! – Paul H. Hiebert

6. Trouble with servants – Matt Howell
7. Partnership or separation? – Richard C. Pease

งานกำหนดสำหรับนักศึกษา และเกณฑ์การวัดผล

คะแนนรวมทั้งสิ้น 100% ทั้งนี้ นักศึกษาจะต้อง: -

1. เข้าร่วมกิจกรรมในชั้นเรียน (20%)
2. อ่าน วิเคราะห์กรณีศึกษา นำเสนอ และนำอภิปรายในชั้นเรียน โดยมีอ้างอิงทั้งจาก พระคัมภีร์ ตำรา และ/หรือการค้นคว้าประกอบ (15%)
3. อ่าน และวิเคราะห์จากตำราที่กำหนดทั้งหมด และเขียนบทวิเคราะห์ความยาวไม่น้อยกว่า 2 หน้า ไม่เกิน 5 หน้ากระดาษ A4 ระดับตรี และความยาวไม่น้อยกว่า 5 หน้า ไม่เกิน 8 หน้า ระดับโท โดยมีอ้างอิงทั้งจาก พระคัมภีร์ ตำรา และ/หรือการค้นคว้าประกอบ (20%)
4. การออกแบบวิธีการจัดเก็บข้อมูลภาคสนาม (10%)
5. การออกพื้นที่ภาคสนาม รายงานจากการสรุปและวิเคราะห์ข้อมูลการออกภาคสนาม ความยาวไม่น้อยกว่า 3 หน้า ไม่เกิน 5 หน้า (ไม่รวมแบบฟอร์มในการจัดเก็บข้อมูล แต่แนบเป็นภาคผนวก) โดยมีอ้างอิงทั้งจาก พระคัมภีร์ ตำรา และ/หรือการค้นคว้าประกอบ (20%)
6. การสอบ (15%)

ตำราสำหรับระดับปริญญาตรี

1. ปราณี เมนฮูด. **วิสัยทัศน์แห่งพันธกิจโลก**. กรุงเทพฯ : กนกบรรณสาร, 2005. 295 หน้า.
2. โมนาแฮน, จอห์น. และ จัสต์, ปีเตอร์. **มานุษยวิทยา: ความรู้ฉบับพกพา**. แปลจาก Social and Cultural Anthropology โดย วิภาส ปรัชญาภรณ์, กรุงเทพฯ : บ็ูคสเคป, 2563. 272 หน้า.
3. สุพรรณิ ปิ่นมณี. **ภาษา วัฒนธรรม กับการแปล : ไทย – อังกฤษ**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2562. บทที่ 1, 2, 3, 4, 6, 7, และ 8. 101 หน้า.
4. นฤพนธ์ ดั่งวิเศษ. **“มานุษยวิทยาคืออะไร”**. กรุงเทพฯ : ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร, ม.ป.ป.
5. มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา สถาบันอยุธยาศึกษา. **“คู่มือการสำรวจและเผยแพร่องค์ความรู้ทางวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น”**. พระนครศรีอยุธยา : 2018.

และตำราเพิ่มเติมสำหรับระดับปริญญาโท

1. Elmer, D. H. **Cross-Cultural Conflict**. Illinois: InterVarsity Press. 1993. 182 pages.
2. Tira, S. J. and Uytanlet, J. L. ed. **A Hybrid World: Diaspora, Hybridity, and Missio Dei**. California: William Carey Publishing. 2020.

บรรณานุกรม

- โคเชอร์ จูเนียร์, ดับเบิลยู. ซี. **พันธกิจในพันธสัญญาเดิม**. แปลจาก Mission in the Old Testament โดย ธนาภรณ์ ธรรมสุจริตกุล. กรุงเทพฯ : ศูนย์ทีริอันัส. 2003.
- นฤพนธ์ ดั่งวิเศษ. **“มานุษยวิทยาคืออะไร.”** กรุงเทพฯ : ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร, ม.ป.ป.
- ปราณี เมินสุด. **วิสัยทัศน์แห่งพันธกิจโลก**. กรุงเทพฯ : กนกบรรณสาร, 2005.
- มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา สถาบันอยุธยาศึกษา. **“คู่มือการสำรวจและเผยแพร่องค์ความรู้ทางวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น.”** พระนครศรีอยุธยา : 2018.
- แมนชาน, โจโจ. **พันธกิจมิชชั่น ทุกคริสตจักรต้องมีส่วนร่วม**. แปลจาก Mission is for Every Church โดย เสาวลักษณ์ อธิวิเศษ. กรุงเทพฯ : กนกบรรณสาร. 2018.
- โมนาแฮน, จอห์น. และ จัสต์, ปีเตอร์. **มานุษยวิทยา: ความรู้ฉบับพกพา**. แปลจาก Social and Cultural Anthropology โดย วิภาส ปรัชญาภรณ์, กรุงเทพฯ : ภูเก็ต, 2563.
- ลิฟวิงสปริงอินเตอร์เนชั่นแนล. **โครอส พระเจ้า คริสตจักร และโลกของพระองค์**. พิมพ์ครั้งที่ 4 แก้ไขเพิ่มเติม. 2014.
- ลาร์คิน จูเนียร์, ดับเบิลยู. เจ. และ วิลเลียมส์ เจ. เอฟ., บรรณาธิการ. **พันธกิจในพันธสัญญาใหม่**. แปลจาก Mission in the New Testament โดย ธนาภรณ์ ธรรมสุจริตกุล. กรุงเทพฯ : ศูนย์ทีริอันัส. 2004.
- วินเตอร์, อาร์. ดี. และ ฮอว์ธอร์น, เอส. ซี., บรรณาธิการ. **มิติทัศน์ กระแสคริสเตียนโลก**. พิมพ์ครั้งที่ 4 แก้ไขเพิ่มเติม. แปลจาก Perspectives โดย ชุมแสง เรืองเจริญสุข, แคลิฟอร์เนีย : สำนักพิมพ์ วิลเลียม แคร์โลบราวี, 2009.
- สตอทท์, เจ. อาร์. ดับเบิลยู. **พันธกิจคริสเตียนโลกสมัยใหม่**. แปลจาก Christian Mission in the Modern World โดย ลีธยา คูหาเสนห์. กรุงเทพฯ : ศูนย์ทีริอันัส. 2002.
- สมิธ, โอ. เจ. **สู่พันธกิจโลก**. แปลจาก The Challenge of Missions โดย ลีธยา คูหาเสนห์. กรุงเทพฯ : ศูนย์ทีริอันัส. 2001.
- สุพรรณิ ปันมณี. **ภาษา วัฒนธรรม กับการแปล : ไทย – อังกฤษ**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2562.

Barnard, A. *Social Anthropology: Investigating Human Social Life*. 2nd ed. Wales: Baskerville Press. 2006.

Elmer, D. H. *Cross-Cultural Conflict*. Illinois: InterVarsity Press. 1993.

Eriksen, T. H. *What is Anthropology*. 2nd ed. London: Pluto Press, 2017.

Hale, T. *On Being a Missionary*. California: William Carey Library. 1995.

Hendry, J. and Underdown, S. *Anthropology: A Beginner's Guide*. London: Oneworld Publication. 2018.

- Hesselgrave, D. J. and Rommen, E. **Contextualization: Meanings, Methods, and Models.** 2nd ed. Michigan: Baker Book House. 1992.
- Hibbert, E. and Hibbert, R. **Training Missionaries: Principles and Possibilities.** California: William Carey Library. 2016.
- Hiebert, P. G. **Missions and Anthropology: A Love/Hate Relationship.** USA: *Missiology: An International Review*, Vol. VI, No.2, April. 1978.
- Hiebert, P. G. and Hiebert F. F. **Case Studies in Missions.** Global *Missiology*. 2009.
- Kraft, C. H. **Appropriate Christianity.** California: William Carey Library. 2005.
- Kraft, C. H. **Anthropology for Christian Witness.** New York: Orbis Books. 1996.
- Kraft, C. H. **Culture Communication and Christianity.** California: William Carey Library. 2001.
- Lingenfelter, S. G. **Transforming Culture.** Michigan: Baker Book House. 1998.
- Lingenfelter, S. G. and Mayers, M. K. **Ministering Cross-Culturally.** 2nd ed. Michigan: Baker Academic, 2005.
- Newbigin, L. **The Gospel in a Pluralist Society.** Michigan: Wm. B. Eerdmans Publishing. 2014.
- Smalley, W. A. ed. **Missionary Anthropology.** California: William Carey Library. 1967.
- Richard, H. L. ed. **Cultural Gaps: Benjamin Robinson's Experience with Hindu Tradition.** California: William Carey Publishing. 2020.
- Singh, D. E. and Farr, B. C. ed. **Christianity and Culture: Shaping Christian Thinking in Context.** Cumbria: Regnum Books International. 2008.
- Smalley, W. ed. **Readings in Missionary Anthropology II.** Oklahoma: Southern Nazarene University. n.d.
- Tira, S. J. and Uytanlet, J. L. ed. **A Hybrid World: Diaspora, Hybridity, and Missio Dei.** California: William Carey Publishing. 2020.
- Vail, M. W. ed. **Communicating Christ Cross-Culturally: Faculty Guide.** Missouri: Church of the Nazarene. 2002.